ΒΑΡΥΣΗΜΑΝΤΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΑ "ΝΕΑ"

«ΤΑ ΝΕΑ» δημοσιεύουν σήμερα τό πρώτο μέρος τής πραγματικά βαρυσήμαντης συνέντευξης πού παραχώρησε ό πρωθυπουργός κ. Ἀνδρέας Γ. Παπανδρέου πρός τό διευθυντή τής ἐφημερίδας κ. Λ. Β. Καραπαναγιώτη.

Ὅπως θά διαπιστώσει ὁ ἀναγνώστης, στό σημερινό τμήμα τής συνέντευξης, ὁ Πρωθυπουργός ἀπαντά σέ μιά σειρά ἐρωτήματα μέ ἰδιαίτερα πρόδηλο ἐνδιαφέρον, ἀφοῦ ἔχουν τεθεῖ - καί δίδονται ὑπεύθυνες ἀπαντήσεις - ἐρωτήματα όχι μόνο γιά «τρέχοντα ζητήματα» (ὅπως είναι τό ἀποτέλεσμα τών δημοτικών ἐκλογών) ἀλλά καί ζητήματα πού μόνιμα ἀπασχολοῦν τήν Κοινή Γνώμη: Δέν ὑπάρχει λ.χ. ἀμφιβολία ὅτι ὁ ρόλος τής Νέας Δημοκρατίας ἀλλά καί τοῦ ΚΚΕ στήν πολιτική ζωή ἔχουν συχνά προκαλέσει πολλές συζητήσεις καί μέ τήν ἔννοια αὐτή οἱ σημερινές τοποθετήσεις τοῦ Πρωθυπουργοῦ καί Προέδρου τοῦ κόμματος τής πλειοψηφίας είναι βαρυσήμαντες.

Σήμερα, ὁ πρωθυπουργός κ. Ἀνδρέας Γ. Παπανδρέου στέκεται ἰδιαίτερα στό ρόλο καί τήν πολιτική τοῦ ΚΚΕ καί δίνει τίς ἐκτιμήσεις του ἀλλά καί τίς προοπτικές πού βλέπει - τόσο σάν ἀρχηγός τής πλειοψηφίας ὅσο καί σάν πρωθυπουργός.

Ἀλλά μιά τέτοια συνέντευξη δέν χρειάζεται ἀσφαλώς μεγάλη «εἰσαγωγή». Κάθε ἀναγνώστης μπορεῖ νά διαβάσει καί μόνος καί ἀνεπηρέαστος νά συναγάγει τά πολιτικά του συμπεράσματα.

Καί ἰδού τό κείμενο:

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Ἀρχείο 33.2

Σε τί διαφωνεί το ΠΑΣΟΚ με ΚΚΕ - ΝΔ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τό ἀποτέλεσμα τών δημοτικών ἐκλογών μάς δίνει τήν εὐκαιρία γιά μιά ἀποτίμηση τής πολιτικής κατάστασης σήμερα, καθώς συμπίπτει μέ τή συμπλήρωση ἑνός ἔτους ἀπό τή μέρα πού ἀναλάβατε τή διακυβέρνηση τής χώρας. Ἄς ἀρχίσουμε ἀπό τό ἁπλούστερο. Σείς προσωπικά εἴσθε ἱκανοποιημένος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στό χρόνο πού πέρασε ἡ Κυβέρνηση τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἄρχισε νά βάζει τίς βάσεις γιά τή δημιουργία μιάς οἰκονομικά καί τεχνολογικά ἀναπτυγμένης κοινωνίας, πού χαρακτηριστικά της είναι ὁ πλουραλισμός, ἡ πολυφωνία, ἡ ὑψηλή ποιότητα ζωής καί ἡ κοινωνική δικαιοσύνη.

Ἡ λαϊκή συμμετοχή στή διάρκεια τοῦ χρόνου πού πέρασε καί ἡ λαϊκή συμπαράταξη στό ἔργο τής Κυβέρνησης - ὅπως ἀπόδειξαν περίτρανα οἱ δημοτικές ἐκλογές - δείχνουν πώς κάτι πολύ μεγάλο, κάτι πολύ σημαντικό ἔχει συμβεῖ στή χώρα μας, κι αὐτό τό κάτι ἀποτελεῖ ἐγγύηση γιά τό παρόν καί τό μέλλον μας. Αὐτό πού ἔχει συμβεῖ είναι μιά θεαματική ἄνοδος τής πολιτικοποίησης τοῦ λαοῦ.

Οἱ λαϊκές μάζες στήν ὕπαιθρο, στίς μικρές ἐπαρχιακές πόλεις καί στά κύρια ἀστικά κέντρα, ἔχουν ἀποκτήσει πολιτική συνείδηση, ἔχουν σπάσει τόν ἰδεολογικό ἱστό μέ τόν ὁποῖο τούς εἶχε τυλίξει γιά δεκαετίες ἡ Δεξιά, ἔχουν ξεφύγει ὁριστικά καί ἀμετάκλητα ἀπό τήν ἐπιρροή τοῦ δεξιοῦ κατεστημένου - ἄρχισαν νά παίρνουν τήν τύχη τους στά χέρια τους. Ἔτσι, ἡ ἱστορία δέν γράφεται πιά σέ κλειστά γραφεῖα ἑνός ὑδροκέφαλου διοικητικοῦ κέντρου, ἀλλά ἄρχισε νά γράφεται δημόσια ἀπό τόν ἴδιο τό Λαό σύμφωνα μέ τίς ἐντολές του, στά πλαίσια τής ἀποκέντρωσης καί τής ἀποκατάστασης τοῦ θεσμοῦ τής Τοπικής Αὐτοδιοίκησης στό ρόλο του σάν ἕνα ἀπό τά κύρια βάθρα τοῦ δημοκρατικοῦ μας πολιτεύματος.

> *Προσωπικά εἶμαι περήφανος γιά τήν ἀναβάθμιση τής πολιτικής συνείδησης τοῦ λαοῦ, ὅπως ἀπέδειξαν οἱ δημοτικές ἐκλογές, καί βαθιά ἱκανοποιημένος ἀπό τήν αὐξανόμενη λαϊκή συμμετοχή στό σχεδιασμό καί τήν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος τής Ἀλλαγής στά πλαίσια τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ θεσμοῦ τής Τοπικής Αὐτοδιοίκησης.*

- **Ποιό ἦταν τό νόημα τής λαϊκής ψήφου στίς πρόσφατες δημοτικές ἐκλογές.**
- **Γιατί ὁ λαός μέ τήν ψήφο του ἀνανέωσε τό συμβόλαιο πού ἔχει ὑπογράψει μέ τό ΠΑΣΟΚ.**
- **Τί ζητάει τό ΚΚΕ καί μέ ποιό τρόπο τό διεκδικεῖ μέ τήν πολιτική του.**
- **Πώς ἐξηγεῖται ἡ στάση τοῦ ΚΚΕ καί τής Ν.Δ. μετά τίς δημοτικές.**
- **Γιατί ὁ λαός ἔδωσε πράσινο φώς στήν Ἀλλαγή καί κόκκινο σέ «ρυθμιστικούς» πολιτικούς σχηματισμούς.**
- **Στόχος τοῦ ΠΑΣΟΚ ἡ ποιοτική ἄνοδος τής ζωής.**

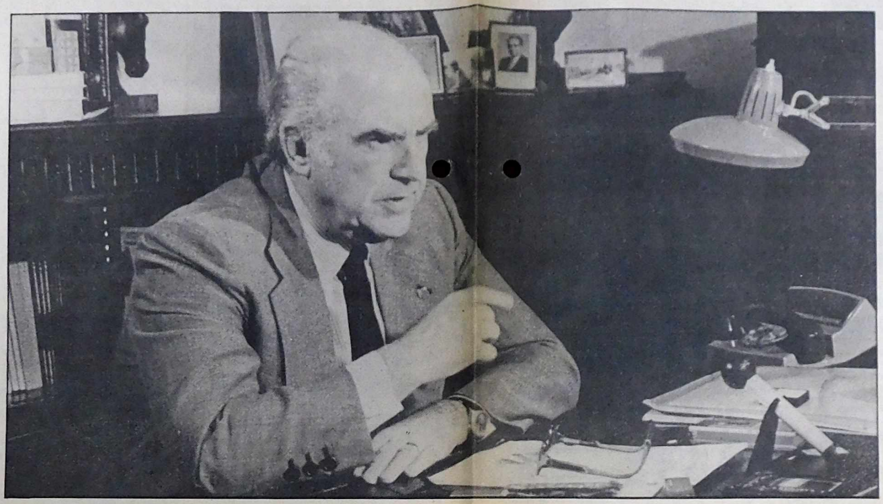

Ὁ πρωθυπουργός κ. Ἀνδρέας Γ. Παπανδρέου μιλάει γιά πρώτη φορά μέ τόσο σκληρή γλώσσα στήν ἀποκλειστική συνέντευξη πού ἔδωσε στά "ΝΕΑ"

Τά ἀποτελέσματα τών δημοτικών ἐκλογών - στίς ὁποῖες ἡ Ν. Δ. σαρώθηκε κυριολεκτικά καί περιορίστηκε σέ ἐλάχιστες ἑστίες - δείχνουν πέρα ἀπό κάθε ἀμφιβολία πώς ὁ ἐκλογικός θρίαμβος τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. τής 18 Ὀκτώβρη 1981 δέν ἦταν ἕνα ἁπλό πολιτικό ἐπεισόδιο, ἀλλά ἡ ἀφετηρία ἐξελίξεων πού ὁδηγοῦν σταδιακά μά σταθερά σέ τέτοιες ἀνακατατάξεις καί μεταβολές ὥστε σύντομα τά ὁράματα τόσων γενιών γιά τόν ἐκσυγχρονισμό τοῦ κράτους, τή βελτίωση τής ζωής γιά κοινωνική δικαιοσύνη καί οὐσιαστική λαϊκή κυριαρχία θά ἔχουν γίνει πραγματικότητα.

Προσωπικά λοιπόν εἶμαι περήφανος γιά τήν ἀναβάθμιση τής πολιτικής συνείδησης τοῦ Λαοῦ, ὅπως ἀπέδειξαν οἱ δημοτικές ἐκλογές καί βαθιά ἱκανοποιημένος ἀπό τήν αὐξανόμενη λαϊκή συμμετοχή στό σχεδιασμό καί τήν ἐκτέλεση τοῦ προγράμματος τής Ἀλλαγής στά πλαίσια τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ θεσμοῦ τής Τοπικής Αὐτοδιοίκησης.

> *Τά ἀποτελέσματα τής ἱστορικής ἀναμέτρησης τοῦ '81 πολιτογραφοῦν καί ὁριοθετοῦν ἰδεολογικά ρεύματα. Διαμορφώνουν καί περικλείουν δυναμικές. Κρίνουν κόμματα, φορείς, θέσεις, ἐπιλογές, ἡγεσίες καί προγράμματα. Ἀποτελοῦν ἀναμφισβήτητες καί ἔγκυρες καταγραφές πολιτικών, κοινωνικών καί ἰδεολογικών διεργασιών καί διαφοροποιήσεων, πού συντελοῦνται μέσα στόν ἑλληνικό λαό.*

ΟΙ ΑΔΙΑΨΕΥΣΤΟΙ ΑΡΙΘΜΟΙ

ΕΡ. Τίς τελευταῖες μέρες, κύριε Πρόεδρε, παρατηρήθηκε ἕνα φαινόμενο ἰδιότυπο ἄν ὄχι πρωτοφανές: Ὅλα τά πολιτικά κόμματα ἐμφανίσθηκαν νά πανηγυρίζουν σάν δική τους νίκη τό ἀποτέλεσμα τών δημοτικών ἐκλογών...

Ποιός ἐπιτέλους νίκησε καί γιατί;

ΑΠ. Ὁ μεγάλος θριαμβευτής τών δημοτικών καί κοινοτικών ἐκλογών εἶναι ἡ ὑπόθεση τής Ἀλλαγής καί ὁ θεσμός τής Τοπικής Αὐτοδιοίκησης. Ἡ Δημοκρατία καί ἡ Ἀποκέντρωση. Ὅσον ἀφορά τά πολιτικά κόμματα δέν ὑπάρχει καμιά ἀμφιβολία ὅτι τό ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἔχει καταγάγει μιά ἄνευ προηγουμένου νίκη στήν ἱστορία τοῦ τόπου καί τής Εὐρώπης.

Στά 70% καί τών Δήμων καί τών Κοινοτήτων ἐκλέχτηκαν μέλη ἤ φίλοι τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. σέ συνδυασμούς πού ὑποστηρίχθηκαν ἀπό τό κίνημα. Κάθε πρόβλεψη καί ὅλοι οἱ ἀντικειμενικοί στόχοι ξεπεράστηκαν.

Ὑπερδιπλασιάσθηκαν οἱ Δῆμοι στούς ὁποίους κυριαρχεῖ τό ΠΑ.ΣΟ.Κ. Τριπλασιάσθηκαν οἱ Κοινότητες. Τετραπλασιάσθηκαν οἱ Δημοτικοί Σύμβουλοι.

Τό ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἔχει τώρα τήν πλήρη αὐτοδυναμία σέ ὅλες σχεδόν τίς Τοπικές Ἑνώσεις Δήμων καί Κοινοτήτων ὅλων τών Νομών καί κατ' ἐπέκταση σ' ὅλα τά Νομαρχιακά Συμβούλια.

Γιά πρώτη φορά στήν Ἑλλάδα, στήν πρωτεύουσα καί στίς μεγάλες πόλεις ἡ Δημοτική Ἀρχή δέν προέρχεται ἀπό τήν Ἀντιπολίτευση. Εἴμαστε μᾶλλον ἡ μόνη χώρα τής Εὐρώπης ὅπου οἱ Δήμαρχοι καί οἱ Κοινοτάρχες δέν ἐλέγχονται ἀπό τήν Ἀντιπολίτευση.

Ἄν γι' αὐτό θριαμβολογοῦν τά ἄλλα κόμματα εἶναι πρός τιμήν τους.

Ἴσως νά σκέπτονται ὅτι μέ τό θρίαμβο τοῦ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ἀνοίγουν νέοι δρόμοι γιά τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση καί γι' αὐτό ἐπιχαίρουν.

ΕΜΦΑΝΗΣ Η ΗΤΤΑ ΤΗΣ ΔΕΞΙΑΣ

ΕΡ. Πανηγύρισε, γιά παράδειγμα, ἀκόμα κι ἡ Δεξιά, ὑποστηρίζοντας μάλιστα ὅτι σημειώθηκε αὔξηση στίς ψήφους πού ἔλαβε. Πόσο, κύριε Πρόεδρε, εὐσταθεῖ ὁ ἰσχυρισμός;

ΑΠ.: Δικαίωμα τής Δεξιάς εἶναι νά πανηγυρίζει γιά ἕνα ἀποτέλεσμα μέ τό ὁποῖο χάνει τά 2/3 τής δύναμής της σέ Δήμους καί Κοινότητες. Ἀλλά, καί ὅσον ἀφορᾶ τίς συγκρίσεις σέ ποσοστά σέ πάνω ἀπό 100 δήμους, συνδυασμοί πού ὑποστηρίχθηκαν ἀπό τή Ν.Δ. πήραν ποσοστά σημαντικά μειωμένα ἀπό τίς βουλευτικές, τόσο σέ μεγάλα ἀστικά κέντρα ὅσο καί σέ μικρές πόλεις. Αὐτό δέ, ἦταν ὁ κανόνας γιά τίς Κοινότητες.

Ὁπωσδήποτε παρατηρεῖται σημαντική διαφοροποίηση στά ποσοστά, ἀνάλογα μέ τίς τοπικές συνθῆκες καί ἰδιομορφίες καί τήν ἐμβέλεια ἤ τήν ἐκλογική πελατεία τών συνδυασμών. Πρέπει μάλιστα νά τονισθεῖ ὅτι οἱ ἴδιοι οἱ συνδυασμοί ἀπέφυγαν μέ συστηματική ἐπιμέλεια νά ἀναφερθοῦν στά κόμματα πού τούς ὑποστήριζαν. Σέ πολλές μάλιστα περιπτώσεις τόνιζαν μέ ἔμφαση τή διαφοροποίησή τους. Ἕνα παραμένει τό ἀδιαμφισβήτητο κριτήριο γιά τή Δεξιά. Ὅτι ἐξαφανίστηκε ἀπό τούς Δήμους καί τίς Κοινότητες, ἀπό τήν ἴδια τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση. Ἄν αὐτό δέν εἶναι ἧττα γιά δημοτικές ἐκλογές, ποιά εἶναι ἡ ἧττα;

ΚΕΡΔΗ ΚΑΙ ΖΗΜΙΕΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε

ΕΡ. Ὑπάρχει βέβαια καί ἡ ἄλλη πλευρά: Τό ΚΚΕ ὑποστηρίζει ὅτι αὔξησε τή δύναμή του ἐντυπωσιακά. Φρονεῖτε ὅτι εἶναι δικαιολογημένη ἡ ἱκανοποίησή του;

ΑΠ.: Δέν γνωρίζω ποιοί ἦταν οἱ ἀντικειμενικοί στόχοι πού εἶχε θέσει τό ΚΚΕ γιά νά εἶμαι σέ θέση σήμερα νά κρίνω ἄν εἶναι ἱκανοποιημένη ἤ ὄχι ἡ ἡγεσία του.

Δέν μπορώ ὅμως νά μήν ἐπισημάνω ὅτι τό ΚΚΕ κέρδισε 8 νέους δήμους, ἀλλά ἔχασε 15 προπύργιά του.

Ἡ ψῆφος στίς δημοτικές ἐκλογές διαφέρει κατά κανόνα ἀπό τίς βουλευτικές. Πιστεύω ὅμως, ὅτι ἐνώ στίς βουλευτικές ἐκλογές τοῦ 1981 τό ΚΚΕ εἶχε αὐξήσει τά ποσοστά του σέ σχέση μέ τίς βουλευτικές τοῦ 1977, ἀντίθετα σέ πολλές περιπτώσεις οἱ συνδυασμοί πού ὑποστήριξε στίς δημοτικές τοῦ 1982, παρουσίασαν σημαντικά μειωμένο ποσοστό σέ σχέση μέ τίς ἐκλογές τοῦ 1978.

Θά ἔπρεπε ἐπίσης νά ἐπισημάνω καί ἐδώ μέ ἰδιαίτερη ὅμως ἔμφαση, ὅτι οἱ συνδυασμοί πού ὑποστηρίζονταν ἀπό τό ΚΚΕ, ἀπέφυγαν μέ ἐπιμέλεια νά ἀναφερθοῦν στό κόμμα πού τούς ὑποστήριζε.

ΕΡ. Εἶναι σαφές, κύριε Πρόεδρε, ὅτι γιά τήν πραγμάτωση τής Ἀλλαγής, ὑπάρχει μιά «διεκδίκηση» ἀπό τήν πλευρά τοῦ Κόμματος, πού ὑποστηρίζει ὅτι «Ἀλλαγή δέν γίνεται χωρίς τό ΚΚΕ». Πώς κρίνετε αὐτή τήν τοποθέτηση;

ΑΠ.: Ἡ ἱστορική πείρα δείχνει ὅτι οἱ ἐξελίξεις δέν καθορίζονται σύμφωνα μέ τίς ἐπιθυμίες καί τίς ἐπιδιώξεις τής ἡγεσίας τοῦ ἑνός ἤ τοῦ ἄλλου κόμματος. Οἱ ἐξελίξεις, γιά νά χαρακτηρίζονται σάν αὐθεντικές καί δημοκρατικές, ὀφείλουν νά ἔχουν τήν ἔγκριση καί τή συναίνεση τοῦ Λαοῦ. Τοῦ Λαοῦ, πού κρίνει, ἐλέγχει, ἀποφασίζει καί δημιουργεῖ προϋποθέσεις καί δυναμικές. Δέν πρέπει νά ξεχνάμε ὅτι ἐκτός ἀπό τό κόμμα ὑπάρχει μιά «κοινωνία πολιτών», πού σκέπτεται, βουλεύεται, ἐκφράζεται καί δρά.

Μετά τήν ἀπαραίτητη εἰσαγωγή, ἄς ἔρθουμε στό θέμα. Ἡ στάση καί ἡ θέση τής ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ «ὅτι ἀλλαγή δέν γίνεται χωρίς τό ΚΚΕ», δέν εἶναι κάτι καινούργιο. Ἔχει εἰσαχθεῖ στήν πολιτική ζωή καί ἔχει μετατραπεῖ σέ πολιτική ἐπωδό τοῦ κόμματος ἀπό τό 1980. Στήν ἱστορική ἀναμέτρηση τών δυνάμεων τής Ἀλλαγής μέ τίς δυνάμεις τής συντήρησης, ἡ πολιτική καί ἐκλογική στρατηγική τοῦ ΚΚΕ συνοψίστηκε σέ δύο περιχαρακωμένους κομματικούς στόχους: «ΚΚΕ Ἀλλαγή – Β' Κατανομή» καί «Ἀλλαγή ΔΕΝ γίνεται χωρίς τό ΚΚΕ».

Καί τότε ἡ στρατηγική τοῦ ΚΚΕ μέ ὁρόσημο τό 17% εἶχε ἐπιθετικό τόνο καί στενοκομματικό χαρακτήρα. Ἐπιχειροῦσε νά ἀναγορεύσει τό ΚΚΕ σέ «ρυθμιστική» πολιτική δύναμη. Μετά τά συντριπτικά ἀποτελέσματα τών ἐκλογών, αὐτές οἱ ἐπιλογές – γιά κάποιο χρονικό διάστημα – ἀποσιωπήθηκαν καί «οὐδετεροποιήθηκαν». Τό τελευταῖο διάστημα βγῆκαν πάλι ἀπό τό ψυγεῖο.

> *Μέ τήν Ἐθνική Λαϊκή Ἑνότητα δέν ὑποτιμοῦμε καί δέν μηδενίζουμε καμιά πολιτική καί κοινωνική δύναμη τοῦ δημοκρατικοῦ χώρου. Ἡ ἄρνηση κεντρικών συμπράξεων ΔΕΝ ἀποκλείει ἀλλά ἀντίθετα ἐπιβάλλει καί ἀναπτύσσει ἕνα ἑνωτικό πλαίσιο συνεργασίας καί πρωτοβουλιών στούς μαζικούς χώρους μέ μέτωπο ἀνοιχτό πάντα στήν πολιτική τής ἡγεσίας τής Δεξιάς καί ὄχι στούς ἐγκλωβισμένους ὀπαδούς της.*

Ἐδώ θά μποροῦσε νά παρατηρήσει κανείς, ὅτι τά ἀποτελέσματα τής ἱστορικής ἀναμέτρησης τοῦ '81 δέν εἶναι τυχαῖα ἐκλογικά ποσοστά καί ἄψυχα νούμερα χωρίς σημασία. Ἀντίθετα πολιτογραφοῦν καί ὁριοθετοῦν ἰδεολογικά ρεύματα. Διαμορφώνουν καί περικλείουν δυναμικές. Κρίνουν κόμματα, φορεῖς, θέσεις, ἐπιλογές, ἡγεσίες καί προγράμματα. Ἀποτελοῦν ἀναμφισβήτητες καί ἔγκυρες καταγραφές πολιτικών, κοινωνικών καί ἰδεολογικών διεργασιών καί διαφοροποιήσεων πού συντελοῦνται μέσα στόν ἑλληνικό λαό. Γιά τοῦτο ὀφείλουμε νά τά θεωροῦμε σάν τά ἀσφαλέστερα δεδομένα στήν πολιτική σκέψη καί δράση μας. Ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ, ὅπως ἐκ τών ὑστέρων φαίνεται, δέν παραδέχτηκε καί δέν ἐνστερνίστηκε τό νόημα καί τό μήνυμα αὐτής τής ἀναμέτρησης. Ἀποδόθηκαν τά πάντα στό λυτρωτικό μῦθο τοῦ «κατασκευασμένου» διπολισμοῦ.

Ἐδώ, ὑπάρχει ἕνα θεμελιακό λάθος στή σύλληψη τής ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ. Ἕνα λάθος, πού μηδενίζει τήν κοινωνική καί πολιτική καί γεωγραφική ἰδιαιτερότητα τής χώρας μας. Ὀφείλουν ἐπιτέλους νά μάθουν – ἐμπειρίες προσφέρονται πολλές – ὅτι σέ χώρες τής περιφέρειας, καί πιό εἰδικά στήν Ἑλλάδα τοῦ '82, ὁ διπολισμός ΔΕΝ εἶναι κ λ ω σ τ ό ς. Δ έ ν προέρχεται ἀπό κάποια ἀτομική παρόρμηση «ἀρχηγών» ἤ ὑποχθόνια μεθόδευση κάποιων «συγκροτημάτων καί νονών». Μιά τέτοια ἐξήγηση εἶναι τουλάχιστον ἐπιπόλαιη καί ἀντιδιαλεκτική. Ἀντίθετα ἀποτελοῦσε καί θά συνεχίζει νά ἀποτελεῖ ἀντανάκλαση τής ὑπάρχουσας καί ἐξελισσόμενης κοινωνικής πόλωσης.

Ἀκριβώς τούτη ἡ ἀντικειμενική πόλωση περικλείει μέσα της μιά ἐθνική, πολιτική καί ἰδεολογική δυναμική καί ἀντιπαράθεση. Ἔτσι σχηματοποιεῖται τό διπολικό σχήμα ἀνάμεσα στό ΠΑΣΟΚ (σάν βασικοῦ πόλου ἀναφορᾶς καί κύριου μοχλοῦ τών λαϊκών δυνάμεων) καί τής Ν.Δ. (σάν κύριου ἐκφραστή τής ὀλιγαρχίας). Κάτω ἀπό αὐτές τίς συνθῆκες ὁ ἑλληνικός λαός μέ τήν ἐτυμηγορία του – ὥριμα καί ἀποφασισμένα – ἔδωσε τό μήνυμα γιά ΠΑΣΟΚ φορέα Ἀλλαγής, Αὐτόνομο καί Αὐτοδύναμο. Ταυτόχρονα, ὁ κυρίαρχος ἑλληνικός λαός κατάθεσε τό ΟΧΙ του σέ «ρυθμιστικούς» σχηματισμούς, πού ἐμφοροῦνται ἀπό πνεῦμα καί λογική κεντρικών διαπραγματεύσεων καί πιέσεων κορυφής.

ΣΥΝΑΨΑΜΕ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ ΤΙΜΗΣ

Ἐμεῖς, σάν ΠΑΣΟΚ, δέν κρύψαμε τίποτα. Δέν ἀποσιωπήσαμε τίποτα. Δέν «ὑφαρπάσαμε» τήν ψῆφο καί δέν ζητήσαμε «ἐν λευκῷ» ἐξουσιοδότηση. Ἀντίθετα, διακηρύξαμε συγκεκριμένο πρόγραμμα. Συνάψαμε συμβόλαιο τιμής – συνέπειας καί ἀγώνα. Αὐτό τό συμβόλαιο τηροῦμε σέ κάθε τομέα, χωρίς παλινδρομήσεις, χωρίς ἀναστροφές. Παράλληλα τό ΠΑΣΟΚ, χρόνια τώρα, διαμόρφωσε τή φυσιογνωμία του, ἔδωσε τίς πολιτικές του μάχες καί κλιμάκωσε τούς στόχους του ἔχοντας σάν πυξίδα του τή στρατηγική τής Ἐθνικής - Λαϊκής Ἑνότητας καί τής Ἀνοιχτής Δημοκρατικής Δράσης. Αὐτή τή νικηφόρα καί δικαιωμένη στρατηγική θά προωθοῦμε πάντα χωρίς παραχωρήσεις, χωρίς νοθεύσεις καί χωρίς συμπράξεις. Αὐτή ἡ στρατηγική ἀρνεῖται τή Λαϊκο - μετωπική Λογική καί τό «συμβόλαιο κορυφής». Ἡ Ἐθνική - Λαϊκή Ἑνότητα ἀποτελεῖ μιά στρατηγική ἐξουσίας - μιά αὐτοδύναμη διαζευκτική λύση – πού διαμορφώνει ἕνα νέο ἱστορικό καί κοινωνικό συνασπισμό ἐξουσίας.

Μέ τήν Ἐθνική Λαϊκή Ἑνότητα δέν ὑποτιμοῦμε καί δέν μηδενίζουμε καμιά πολιτική καί κοινωνική δύναμη τοῦ δημοκρατικοῦ χώρου. Ἡ ἄ ρ ν η σ η κεντρικών σ υ μ π ρ ά ξ ε ω ν ΔΕΝ ἀποκλείει ἀλλά ἀντίθετα ἐπιβάλλει καί ἀναπτύσσει ἕνα ἑνωτικό πλαίσιο συνεργασίας καί πρωτοβουλιών στούς μαζικούς χώρους μέ μ έ τ ω π ο ἀ ν ο ι χ τ ό π ά ν τ α στήν πολιτική τής ἡγεσίας τής Δεξιάς καί ὄχι στούς ἐγκλωβισμένους ἁπλούς ὀπαδούς της.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ Κ.Κ.Ε.

Νομίζω ὅτι οἱ προηγούμενες ἀναφορές ἦταν ἀπαραίτητες καί ἀναγκαῖες. Καί τοῦτο γιά νά μήν αὐθαιρετεῖ κανείς ἀπέναντι στήν πραγματικότητα. Γιά νά μήν ὑπάρχουν περιθώρια γιά ἱστορικές ἀφαιρέσεις καί πολιτικές ἀλχημεῖες. Ἡ ἡγεσία κάθε κόμματος ἔχει δικαίωμα νά «διεκδικεῖ» συμμετοχή καί νά αὐτοπροτείνεται γιά «ἑταῖρος» στήν κυβερνητική εὐθύνη. Γεννιοῦνται, ὅμως τά καίρια ἐρωτήματα: ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ ζήτησε ἀπό τόν ἑλληνικό λαό ψῆφο γιά συμμετοχή ἤ γιά τό 17%; Μέ τή συμμετοχή στίς εὐθύνες ποιό πρόγραμμα θά ἐφαρμόζεται καί πώς; Ὅλες οἱ «παλινδρομήσεις», οἱ «καθυστερήσεις» καί οἱ «συμβιβασμοί», «τό σωσίβιο τής ἄρχουσας τάξης», «μονοπωλιακός ἐκσυγχρονισμός», πού ἀποδίδονται στό ΠΑΣΟΚ, θά ἐξαλειφτοῦν μέσα σέ μιά νύχτα; Ἄς μή γελιόμαστε. Ἄς ποῦμε τά πράγματα καθαρά.

Γιά τήν ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ ἡ «διεκδίκηση» τής «εὐθύνης» σημαίνει συμμετοχή καί ἔλεγχο στίς ἐξελίξεις. Καί ὅλα αὐτά ἐπινοοῦνται γιατί ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ νομίζει ὅτι τό «μικροαστικό» ΠΑΣΟΚ ἐξαντλεῖ τά ὅριά του. Χρειάζεται «ἀντίβαρο». Ἔχει «ἀνάγκη» ἀπό τό θεματοφύλακα τής «ἐπανάστασης». Ἡ «ἐναλλαγή» νά γίνει «πραγματική ἀλλαγή» μέ τή ράβδο τής Κίρκης. Ὅλα αὐτά δέν εἶναι τίποτα ἄλλο παρά σπασμωδικές κινήσεις ἐξόδου ἀπό τό φαῦλο κύκλο καί τό περιθώριό του. Ὅμως, τό περιθώριο καί ἡ περιχαράκωση εἶναι ἔργο καί δημιούργημα τής ἴδιας τής λαθεμένης στρατηγικής καί τακτικής τής ἡγεσίας τοῦ ΚΚΕ. Ὁ αὐτοπεριορισμός τοῦ ρόλου του σχετίζεται ἄρρηκτα μέ τή φυσιογνωμία του καί τήν πρακτική του.

Μιά ἁπλή σύγκριση μέ ἄλλα κόμματα στήν Εὐρώπη εἶναι ἰδιαίτερα πειστική. Ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ ὀφείλει νά καταλάβει ὅτι δέν μπορεῖ νά γίνει ὑπέρβαση στή χρόνια σοβοῦσα κρίση στρατηγικής της μέ ἀπεγνωσμένα «γιουρούσια». Ἀπαιτεῖται κάτι πολύ βαθύτερο καί οὐσιαστικό. Ἡ ἔλλειψη τοῦ «ρυθμιστικοῦ» 17% ἀσφαλώς ἔχει δημιουργήσει κενό στρατηγικής. Αὐτό τό κενό, ὅμως, δέν μπορεῖ νά ἀναπληρώνεται μέ κάποιες ἐποχιακές, ἄναρθρες καί κατευθυνόμενες φωνές κάποιου ἤ κάποιων ἐλεγχόμενων θυλάκων μέσα στό μαζικό κίνημα.

> *Ἡ λαϊκή συμμετοχή στή διάρκεια τοῦ χρόνου πού πέρασε καί ἡ λαϊκή συμπαράταξη στό ἔργο τής κυβέρνησης – ὅπως ἀπόδειξαν περίτρανα οἱ δημοτικές ἐκλογές – δείχνουν πώς κάτι πολύ μεγάλο, κάτι πολύ σημαντικό ἔχει συμβεῖ στή χώρα μας, κι αὐτό τό κάτι ἀποτελεῖ ἐγγύηση γιά τό παρόν καί τό μέλλον μας. Αὐτό πού ἔχει συμβεῖ εἶναι μιά θεαματική ἄνοδος τής πολιτικοποίησης τοῦ Λαοῦ.*

Αὐτές οἱ «διαμαρτυρίες» δέν μπορεῖ νά ἐντάσσονται τίς περισσότερες φορές κύρια σέ κομματικές σκοπιμότητες καί τμηματικές ἐπιδείξεις δύναμης καί αὐτοεπιβεβαίωσης καί λιγότερο στίς πραγματικές ἀνάγκες καί ἀπαιτήσεις τοῦ κοινωνικοῦ χώρου.

Εἶναι καιρός νά ποῦμε μιά μεγάλη ἀλήθεια, πού ἴσως ἔρχεται καί σέ ἀντίθεση μέ συνήθεια καί συναισθηματισμούς.

Εἶναι καιρός νά διαχωρίσουμε τά συστατικά στοιχεῖα τοῦ ΚΚΕ. Ὑπάρχουν:

α) ἡ κοινωνική καί λαϊκή του βάση καί οἱ πρώτες ἰδεολογικές του ἀρχές,

β) ἡ ἱστορική του συνέχεια, ἀγώνας, προσφορά καί δράση,

γ) ἡ σημερινή στρατηγική, ἡ πολιτική γραμμή καί ἡ τακτική τής ἡγεσίας του.

Ἐμεῖς σεβόμαστε καί ἀναγνωρίζουμε τήν ἰδιαιτερότητα, τή σημασία καί τήν προοδευτικότητα τών δύο πρώτων στοιχείων. Θεωροῦμε, ὅμως, ὅτι τό τρίτο στοιχεῖο εἶναι ἀναντίστοιχο μέ τίς ἀπαιτήσεις τών καιρών καί τήν ἱστορική διεθνή καί ἐθνική συγκυρία. Εἶναι ἀναντίστοιχο μέ τούς ὅρους ἐπιβίωσης, ἀκεραιότητας καί ἀνεξαρτησίας τοῦ Ἔθνους. Μέ τήν κατοχύρωση καί τό βάθεμα τών δημοκρατικών θεσμών. Μέ τίς ἀνάγκες καί τίς κλιμακώσεις τοῦ σοσιαλιστικοῦ μετασχηματισμοῦ. Εἶναι μιά πολιτική ἀδιέξοδη, ἐκτός τόπου καί χρόνου. Εἶναι ἕνα κρᾶμα συντηρητισμοῦ καί δογματισμοῦ, βασισμένο στή μηχανιστική μεταφορά προτύπων ἄλλων χωρών σέ ἄλλες ἐποχές.

Ὁ στρατηγικός ἐπανακαθορισμός τοῦ ΚΚΕ, μέ ἀφορμή τή στάση του ἀπέναντι στήν **πρόκληση τής Ἀλλαγής**, εἶναι μιά διαδικασία πολυσύνθετη. Διασυνδέεται μέ τήν ἴδια τή φυσιογνωμία καί τίς σχέσεις καί σταθερές τοῦ ΚΚΕ. Ὁ ἐπανακαθορισμός τοῦ ΚΚΕ ἔχει προτεραιότητα πρίν ἀπό τήν ὁποια «διεκδίκηση».

ΤΑ ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Ἐνδεικτικά ἀναφέρω ὅτι διασυνδέεται:

- Μέ τήν ἐπιμονή του σέ ξεπερασμένους ἰδεολογικούς δογματισμούς ὅπως «δικτατορία τοῦ προλεταριάτου», «παλλαϊκό κράτος», «θεωρία τών σταδίων» κ.ά.
- Μέ τήν ἄκριτη πρόσδεσή του στό ἅρμα τοῦ διεθνοῦς διπολισμοῦ. Μέ τήν ἀποδοχή τών συμφωνιών τής Γιάλτας καί τοῦ Πότσδαμ καί τών ψυχροπολεμικών μπλόκ. Μέ τήν ὑποτίμηση τής κυρίαρχης σύγκρουσης μητρόπολης - περιφέρειας. Μέ τή μονομερή ταύτισή του σέ ἕνα «Τριτοδιεθνιστικό» Διεθνισμό, π.χ. Ἀφγανιστάν καί μέ τήν ἀνελαστική συνηγορία του γιά τό μοντέλο τοῦ «ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ», π.χ. Τσεχοσλοβακία, Πολωνία.
- Μέ τή συσκότιση τών ἀπόψεών του γιά τά ζητήματα πολιτικών καί κοινωνικών συμμαχιών, τίς σχέσεις Δημοκρατίας καί Σοσιαλισμοῦ, τήν αὐτοδιαχείριση. Μέ τό μεταβατικό καί τό μελλοντικό πρότυπο μιάς σοσιαλιστικής κοινωνίας, τούς θεσμούς της καί τόν πολυκομματισμό της.
- Μέ τό ρόλο τών μαζικών κινημάτων τόσο στή διεκδίκηση ὅσο καί στήν ἄσκηση ἐξουσίας. Μέ τή δυνατότητα αὐτόνομης καί ἐλεύθερης ὀργάνωσης, ἔκφρασης καί δράσης του. Μέ τήν πραγματική συμμετοχή τών μαζικών κινημάτων στόν ἔλεγχο καί τή διεύθυνση τών πολιτικών καί κοινωνικών διαδικασιών.
- Μέ τή διχοτόμηση τοῦ χρόνου καί τής πολιτικής του σέ χρόνο προετοιμασίας, σέ στιγμή ἐφόδου καί σέ χρόνο κατάληψης τής ἐξουσίας. Μέ τόν πλουραλισμό καί μέ τήν πολυσήμαντη σχέση ἀνάμεσα στό κόμμα - κράτος - κοινωνία.

Αὐτά εἶναι κρίσιμα ζητήματα. Δέν χωροῦν ὑπεκφυγές καί περιστροφές. Ἡ ἡγεσία τοῦ ΚΚΕ ἔχει ὑποχρέωση νά ἐξηγήσει μέ σαφήνεια στά μέλη, τούς φίλους του καί κύρια στόν ἑλληνικό λαό.

Εἶναι γεγονός ὅτι μέσα στήν ἡγεσία καί στό μηχανισμό τοῦ ΚΚΕ ὑπάρχουν καί διαφαίνονται διάφορες λεπτές ἀποχρώσεις κατευθύνσεων. Ἄλλες εἶναι προσκολλημένες στά δόγματα, σέ μιά μονομερή καί τυφλή ἀνάγνωση τής ἱστορίας καί σέ μιά προσήλωση στό μοντέλο τοῦ ὑπαρκτοῦ σοσιαλισμοῦ. Ἄλλες ψηλαφοῦν δειλά - δειλά – μέσα ἀπό τό πλαίσιο τών δεσμεύσεων καί τών ἀρχών τους – ἕναν - ἔστω ὁριακό - ἐκσυγχρονισμό καί μιά συμβατότητα μέ τίς ἀντιθέσεις καί τά προβλήματα τής ἐποχής μας καί τοῦ τόπου μας. Πάντως, ἀνεξάρτητα ἀπό αὐτές τίς διαφοροποιήσεις τής ἡγεσίας, σημασία ἔχει ἡ κεντρική ἔκφραση τής, πού ἐγγυᾶται τήν παράταση τής κρίσης στρατηγικής της παρά προοιωνίζει τήν ὑπέρβασή της.

ΑΥΡΙΟ: Το β΄ μέρος

Ὁ πρωθυπουργός κ. Ἀνδρέας Γ. Παπανδρέου ἀπαντά σέ ἐρωτήματα:

- ★ **Γιά τό τί συνέβη στό δεύτερο γύρο τών δημοτικών ἐκλογών – καί ἄν ὑπῆρξε λ.χ. «ἄτυπη συμμαχία» Νέας Δημοκρατίας καί ΚΚΕ.**
- ★ **Γιά τό ἄν τώρα πλέον ἀλλάζει ὁ πολιτικός χάρτης τής χώρας.**
- ★ **Γιά τήν Τοπική Αὐτοδιοίκηση – σάν «ἐργαλεῖο» γιά τήν Ἀλλαγή.**
- ★ **Γιά τά οἰκονομικά καί τό «πορτοφόλι» τοῦ μέσου Ἕλληνα.**
- ★ **Γιά τή φημολογία περί ἐπικειμένων νέων φόρων καί αὐξήσεων στό ἠλεκτρικό κλπ.**
- ★ **Γιά τό τί ἐννοεῖ ἡ Κυβέρνηση ζητώντας αὔξηση τής παραγωγικότητας.**
- ★ **Γιά τίς σχέσεις τοῦ Πρωθυπουργοῦ μέ τόν Πρόεδρο τής Δημοκρατίας.**

"Ο λαός έδειξε ότι είναι αντίθετος στους ρυθμιστικούς πολιτικούς σχηματισμούς"